

A BUDAPESTI XII. KERÜLETI
TÁNCSICS MIHÁLY GYAKORLÓ TANÍTÓKÉPZŐ,
ÁLTALÁNOS GIMNÁZIUM ÉS GYAKORLÓ
ÁLTALÁNOS ISKOLA

É R T E S Í T Ő J E

A Z 1 9 5 7 - 5 8 . T A N É V R E

S Z E R K E S Z T E T T E

DR. Á R P Á S S Y G Y U L A

I G A Z G A T Ó

REV 85

REV 98

REV 2010

A budapesti XII.kerületi Tánácskös Mihály gyakorló tanítóképző,
általános gimnázium és gyakorló általános iskola

É R T E S I T Ő J E

az 1957 -58 tanévre.

Szerkesztette: Dr. Árpácss Gyula igazgató

Budapest, XII.

Kiss János altábornagy u. 40

Intézetünk 1868-ban létesült. 1912 óta működik mostani épületében. 1952 óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanárjelöltjeinek gyakorló középiskolája. A középiskolai foku tanítóképzés fokozatos leépítésével kapcsolatban 1957-ben az I.tanítóképzői osztály helyett három első gimnáziumi osztály nyílt meg benne. A múlt tanévben tehát 11 gyakorló általános iskolai alsótagozati osztály, 8 általános iskolai felsőtagozati osztály, 3 első gimnáziumi osztály, valamint 3 tanítóképzői osztály volt az intézetben.

Az iskolai év eseményei.

A tanévnyitó nevelői értekezletet augusztus 26-án tartottuk. Másnap, 27-én folytak le az összes javító- és pótlóvizsgák, mégpedig az általános iskolai és a középiskolai osztályokban párhuzamosan. E vizsgákat követően másnap, 28-án elvégeztük a pótbeírásokat. A tanév ünnepélyes megnyitása a díszteremben szeptember 1-én történt. Az ünnepségen Dr.Árpácss Gyula igazgató tartotta a megnyitó beszédet. Az ünnepélyes a kerületi tanács képviselője is megjelent. A rendes tanítás szeptember 2-án tanrend szerűen megindult.

E 51/1957/58.

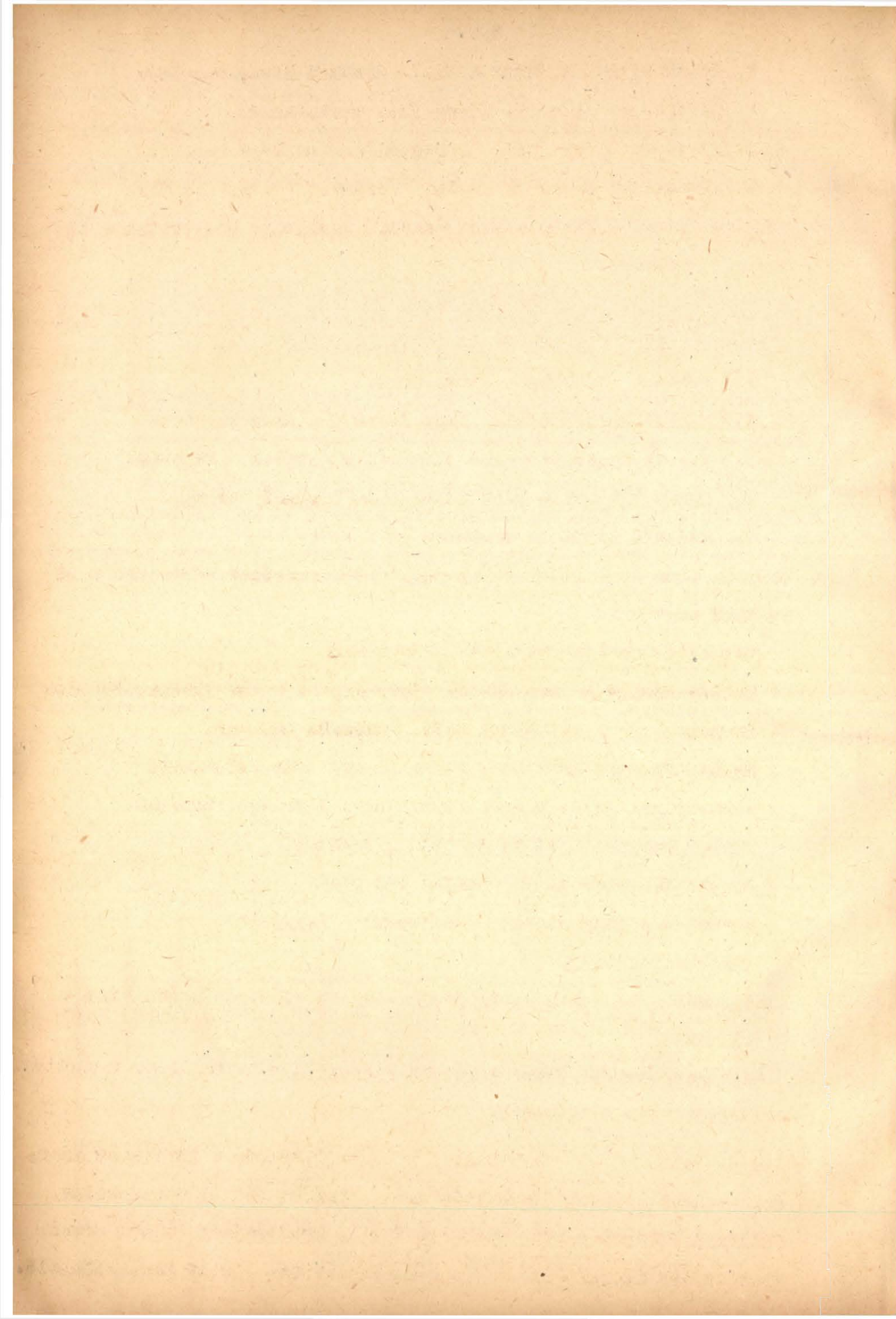
Megemlékezések. - Szeptember 29-én az utolsó tanítási órákban a nevelők megemlékeztek a magyar néphadsereg érdemeiről. Március 21-én osztályonként kis ünnepségek keretében méltattuk a Magyar Tanácsköztársaság történelmi jelentőségét. Április 22-én osztályonként Lenin-ünnepségeket rendeztünk, előadással és irodalmi műsorral, majd a MOM nagytermében az ifjuság megtekintette a Lenin 1918 című monumentális szovjet filmet. Május elsejét április 30-án délelőtt két egymástövető / ált.iskolás és középiskolás / ünnepély keretében méltattuk. Mindkét előadásban az ének- és zenekarok adtak műsort, a beszédet mindkét alkalommal Máté János tanár tartotta.

Ünnepélyek. - A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40 éves évfordulója alkalmából november 6-án a következő műsorú ünnepséget rendeztük az intézet dísztermében:

- 1./ Magyar és szovjet himnusz. Vegyeskar
- 2./ Ady: A tűz csíholója. Szavalja Tichy Katalin
- 3./ Koldusok éneke / Középkori dallam / Ált.isk.énekkara.
- 4./ Bacsányi: A franciaországi változásokra. Szavalja Miklósi M.
- 5./ Kodály: A szabadság himnusza. Vegyeskar
- 6./ Petőfi: Az étélet. Szavalja Sipos Árpád.
- 7./ Rózsavölgyi: Két tétel az első magyar társastánéból. Zenekar.
- 8./ Kiss J. Knyáz Potemkin. Szavalja Bürger Katalin
- 9./ Kishonti: Madarak a kertben. Uttörő-zenekar
- 10./ Majakovszkij: Október 25. Szavalja Bánáti Géza
- 11./ Az éj messze tünt. / Forradalmi dal /. Kompanyejev: Győzelmek dala. Előadja az áltk. isk.énekkara.
- 12./ Az emlékbeszédet Lombos Mihály XII.ker.tanácselnök tartotta.

Az általános iskola alsó tagozata december 23-án gyermekelőadást rendezett a díszteremben. A rendezvény műsora a következő volt:

- 1./ Kishonti: Karácsonyi muzsika. Uttörő-zenekar
- 2./ A fenyőfa c.verset szavalja egy harmadosztályos tanuló.
- 3./ Ünnepi beszédet mond Vágó Elemér.

4./Babák tánca. Előadja a II.b. osztály három tanulója

5./Karácsonyi jelenet. Három II.a oszt.tanuló

6./Sárpilisi páros tánc. A negyedik a osztály tanulói.

7./Karácsonyi dalok és kánon. Vezényli Vadász Béláné.

Március 15-én a díszteremben iskolai ünnepélyt rendeztünk a következő műsorrall:

1./ Himnusz. Ének- és zenekar.

2./ Petőfi: Nemzeti Dal. Szavalja Bánáti Géza

3./ Bárdos: Esik eső. Vegyeskar.

4./ Ünnepi beszédet mond Nagy István, a Kisz titkára.

5./ Szőnyi Erzsébet: Trio concertino I.tétel. Zenekar.

6./ Arany: Nemzeti dal. Általános iskolai énekkar.

7./ Szózat. Ének- és zenekar.

Április 4-én az intézet felszabadulási ünnepséget rendezett a következő műsorrall:

Magyar és szovjet himnusz. Vegyeskar.

Hollós Korvin Lajos: Hazám népe. Szavalja egy álttisk.tanuló.

Kampanyejee: A győzelmek dala. Ált.isk. énekkar.

Somlyó György: Barackfa. Szavalja egy ált.isk.tanuló

Rózsavölgyi Márk: Magyar társastánc. Részlet. Zenekar.

Juhász Ferenc: A Sánta Család. / Részlet.

Ünnepi beszédet mond: Lakits Pál tanár

Farkas F.: Légy áldott szép hazánk! Vegyeskar.

Internacionále.

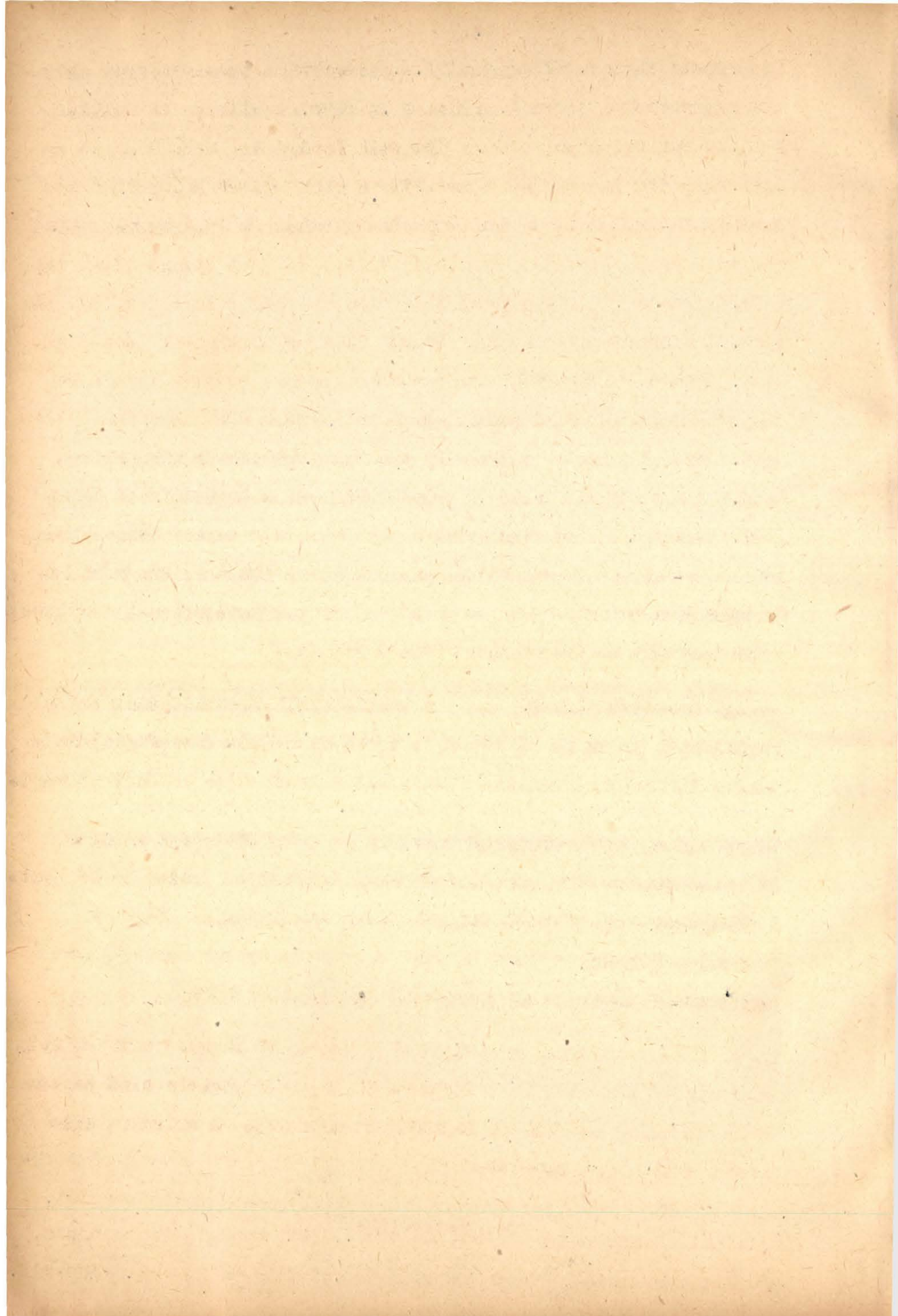
Június 21-én tartotta az intézet a tanévzáró ünnepélyét. Műsor:

Himnusz.

Igazgató záróbeszéde. Jutalmak kiosztása.

Szózat, Internacionále.

Látogatások. - Iskolánkat a tanév folyamán a következő szakfelügyeleti szervek látogatták meg: Raffel Zoltán testnevelés, Szilágyi Péterné magyar nyelv és irod., Dr.Horváthy Gedeon orosz, Kozma Péter fizika, Szabó Józsefné mat.fizika szakos tan.felügyelő.

Bizó Gyula M.M. osztályvezető irányításával a rendőrtisztek oktatószemélyzetének egész tanfolyama 50 fővel meglátogatta iskolánkat, elsősorban Bihary János dr. Bódi Ferenc dr, Bots Dénesné és Jablonkay Pál dr. óráit. / nov.22./ A csehszlovák kulturális delegáció két tagja látogatta meg intézetünket és tájékozódást szereztek a hazai tanítóképzés jelen állása és jövő elgondolásai felel. / nov.22 / Az egyetemi lélektani intézet 8 tanárjelöltje végezte lélektani tanulmányát Fekete Tiborná gya.iskolai osztályában./ nov.28./ Jugoszláv testnevelő tanulmányi csoport látogatta meg iskolánkat, főként annak sportvonatkozású foglalkozásai iránt érdeklődve / dec.6./ A katonai körzetparanesnokság kiküldöttei meglátogatták a IV.éves tanítójelölteket és a katonatiszti pálya iránt érdeklődő tanulókkal folytattak hosszabb megbeszélést./márc. 13./ Szentirmay Jánosné M.M. minisztériumi főelőadó két héten át látogatta a tanítóképzőt, majd látogatásának befejeztével értekezleten számolt be észrevételeiről. / máj.14./

Évvégi összefoglalások. - A tanítóképző IV.osztályának összefoglalásait május hó 12-13-án, a többi osztályok összefoglalásait június 11-16-én tartottuk. Lefolyásuk a Rendtartás szerint történt.

Érettségi és tanítóképesítő vizsgák. - Az érettségi vizsgán 13 tanítójelölt vett részt. A szóbeli időpontja: június 16-17 volt. A tanítóképesítő vizsgák ideje: június 30-július 4. Elnökök: Dr.Hollós István, Zolmber Zoltán és Ágoston György egyet.tanár. Két osztály összesen 40 tanítójelöltje képesítőzött.

Az új első gimnáziumi osztályokba összesen 76 tanulót vettünk fel, mégpedig 35 fiu- és 41 leánytanulót. A gyakorlóiskola első osztályába terveink szerint 80 tanulót veszünk fel. A beírások időpontja a rendelet szerint.

Személyi változások a testületben.

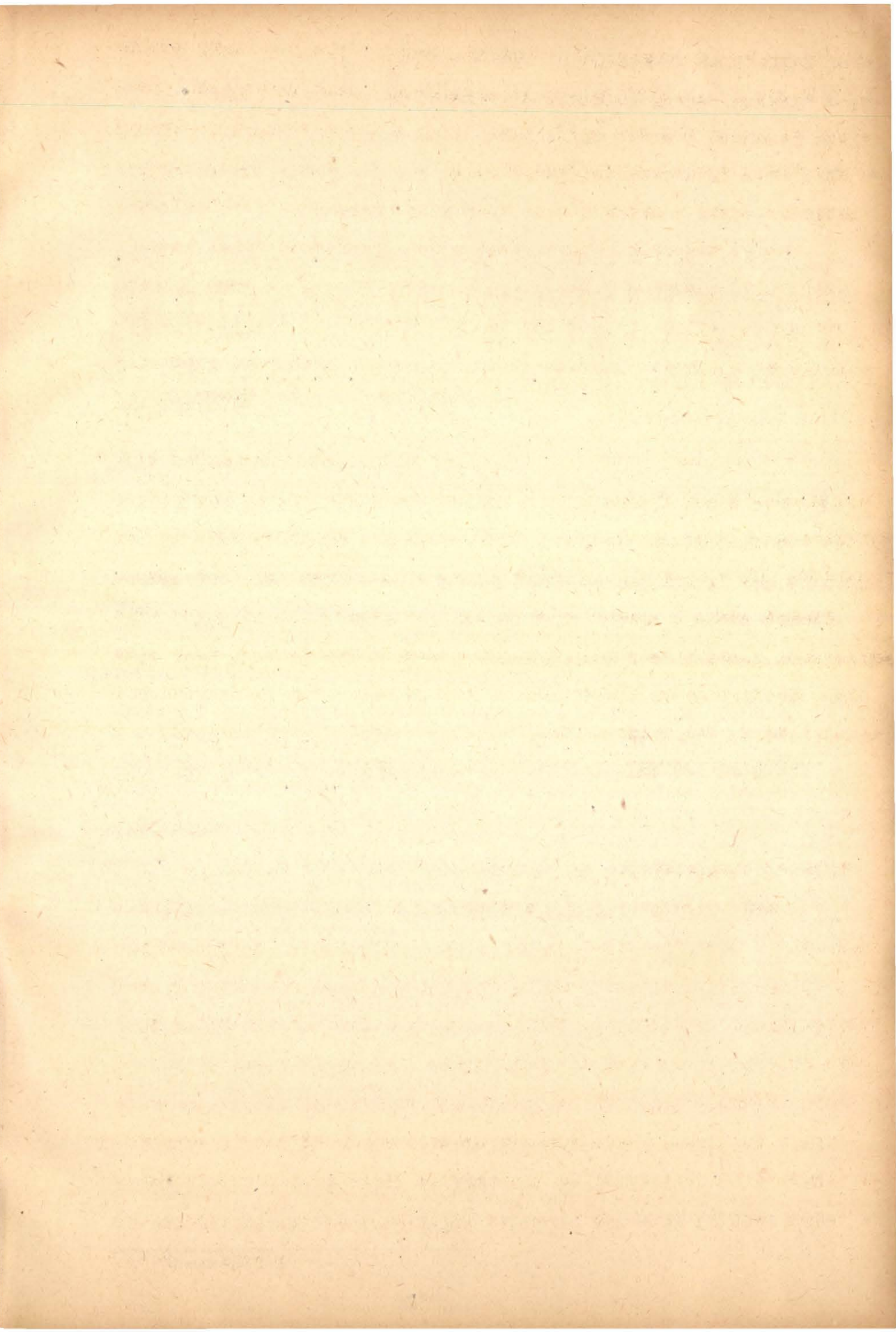
Az iskola vezetésében változás nem történt. Február hó 11-én temet-
tük el intézetünk testnevelő tanárát, Okruczky András, aki évtizede-
ken keresztül nevelte gyakorlóiskolás tanulóinkat, valamint tanító-
jelöltjeinket a testkulturára és a testnevelés módszertanára. Nyug-
díjba vonult Kishonti Barna ének- és zenetanárunk, aki 40 esztendőn
át volt a képzői énekkutatás országos tekintélyű szakembere. -
Áthelyezték az Ady Endre utcai tanítónőképzőhöz Völgyes Mihály peda-
gógia-tanárunkat, a Művelődésügyi Minisztériumba főelőadónak pedig
Biró Viktorné tanárunkat. Új tanárként került intézetünkhöz Palotás
József, aki a műhelyoktatás neves szakembere, Markkák Arday László
a testnevelés szaktanára, Hónapokon át helyettesített intézetünkben
Horváth Mária mat.fiz. szakos tanár / a beteg Göndöcs László helyett/
és Patay József testnevelő tanár / Okruczky, majd a beteg Markhotné
helyett /. Galla Endre rajztanárunk a tanév folyamán szakfelügyelői
megbízást kapott, s így itteni óraszám csökkent.

Jutalmak.

Dr. Árpássy Gyula igazgató az Uttörő Mozgalom terén végzett érdemes
munkájáért kéthetes utazási jutalomban részesült a Német Demokratikus
Köztársaságba. - A testület tagjai közül Pálfi Dezsőné gyak.isk.
tanító a Köznevelésügyi Kiváló Dolgozója, Ráduly Imre hivatalsegéd
pedig a Kiváló Dolgozó címet kapta a velejáró pénzjutalommal együtt.
Nemes János ált.isk.ig.helyettes és Dr.Göndöcs László szakvezető ta-
nár rendkívüli előlépésben részesült. Pénzjutalmat a következő kap-
tak: Dr.Bódi Ferenc, Poór Sándor, Zádorfalvi János, Máté János,
Dr.Munkácsy Iajosné, Perendy Mária és Fekete Tiborné.

Patronálás.

Patronáló üzemünk ebben az évben is a 118.sz.postahivatal volt, mely
bizonyos átszervezések következtében az idén nem tudott intézetünk-
nek támogatást nyújtani, de a jövő évi támogatásra nézve már megbe-
széléseink folynak vele.

Az iskolaépület.

Az iskola épületének felújítása ebben az évben is folytatódott. Rendezték az épület egész padlásterét és javították tetőzetét. Vakolták az iskola egész udvarfelőli frontját. Festették a tantermek falainak lábazatát, javították az olajlábazatokat, esempézték és modernizálták az egyik vécét. A padláson a második emeleti tantermek plafonja fölött salakkal borították a betonfödémét, hogy a tantermek téli melegét ezzel is fokozzák. Felújították a központi fűtés csővezetékének tekintélyes részét, hogy a jobb melegellátást biztosítsák a magasabban fekvő tantermek részére. A gyakorlókertű üvegház rendbehozatala is befejeződött. Vakolás, fűtőberendezés, stb.

Gyakorló tanárjelöltek hospitálásai és tanítási gyakorlatai.

A harmadéves tanárjelöltek december 2-én kezdték meg hospitálásaikat szakvezető tanáraink óráin. A negyedéves tanárjelöltek február 1-én kezdték meg tanítási gyakorlataikat szakvezető tanárainknál. Hathetes terminusuk befejezése után szinte a tanév végéig hospitáltak még nálunk negyedéves levelező hallgatók, sőt tanítottak is egy-két órát. A tanárjelöltek tanítási gyakorlatait szakvezető értekezlet zárta be, melyen a Tudományegyetemet Nemesahanyi Béla adjunktus képviselte.

Továbbképzés a nevelők számára.

Nevelőink továbbképzése a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium szabadegyetemi előadássorozatainak keretében folyt. A gyakorlóiskola tanítói mind a gyermeklélektani előadásokat hallgatták, a felső tagozat tanárai szakmai előadássorozatokat. Összesen 15-en.

A köépiskolai tanáraink közül 4-en vettek részt a szabadegyetemi előadássorozatokon. - A továbbképzéshez tartozik, hogy Bots Dénesné tanárnő, valamint Máté János tanár egy-egy bemutató tanítást tartott, melyeken résztvettek a testület összes tagjai, s ez órákat igen élénk és hasznos szakmai és általános pedagógiai meg-

beszélések követték. Novelték továbbképzését szolgálták módszeres értékezeleteink is. Az első módszeres értékezelet tárgya a Tanítóképző Akadémia tervezetének az igazgató által történi ismertetése, mely értékezelet a tanítóképzés összes jelentős kérdéseit szűnyegre hozta, a második értékezeleten Bihary János dr. értékezett az erkülesi novolás és az osztályfőnöki órák kérdéseiről. Mindkét értékezelet sok kérdést tisztázott / lásd: jegyzőkönyvek!/. Itt emlitjük meg még, hogy a testület a tanulók részére rendezett tanfolyammal párhuzamosan Stóris atom-védelmi kiképzést kapott, mely kiképzés előadásait gádorfalvi János tanár tartotta a tanulók részére is, és külla a tanárok részére is.

As intézet reprezentatív rendezvényei.

Intézetünk ének- és zenekari a kerület több rendezvényén működtek küzre több számmal. Így mi adtuk a kerületi Utörő szervezet november 7-én a MOM-ban rendezett ünnepeégének zenei műsorát. Mi adtuk zenei számokat Bizó Gyula miniszteriiumi osztályvezető előadása köré, melyet a Kézsmű Klubban Bakarenkóval kapcsolatban tartott. Közreműködünk a kerületi Tanácsnak a MOM-ban rendezett pedagógiai tárgyú előadásain is / Ágoston György és Nagy Sándor előadásain. / Megemlithetjük, hogy magasabb tanítóképzés osztályaink növendékei a Kisz-szel karöltve sikerült Klubesteket rendeztek a tél folyamán a díszteremben. Nagyobbarányu önálló rendezvényeink azonban a következők voltak:

Az önképzőkör március 28-án / majd megismételve 29-én / nagystkerű műsoros estet rendezett a díszteremben. Műsor:

Kishonti B.: Változatok a Komáromi kisleány című népdalra.

Előadja az utörő-zenekar.

Lakits Pál: Árva János. Szindarab egy felvonásban. Előadják

az általános iskola növendékei.

Lully: An Thesée. A zeneművet játssza a zenekar. A darabra

szí menlettet mutatott be az intézet ifjúsági ténckára.

Rózsavölgyi Márk: Részlet az első magyar térsasténcéből. A zenekar játékkára az intézet ténckára magyar palotést mutat be.

Földes: Gianni Schicchi. Puccini operájának zene-nélküli bohózat-változatát középiskolés tanulónk színjétszecsoportja mutatta be. A díszletezést az Országos Faluszínház készítette el iskolánk részére patronálás-képpen.

A két előadásra zsufolt házat vonzott. A második előadás után az az ifjúság részére 11 óráig ténct engedélyeztek.

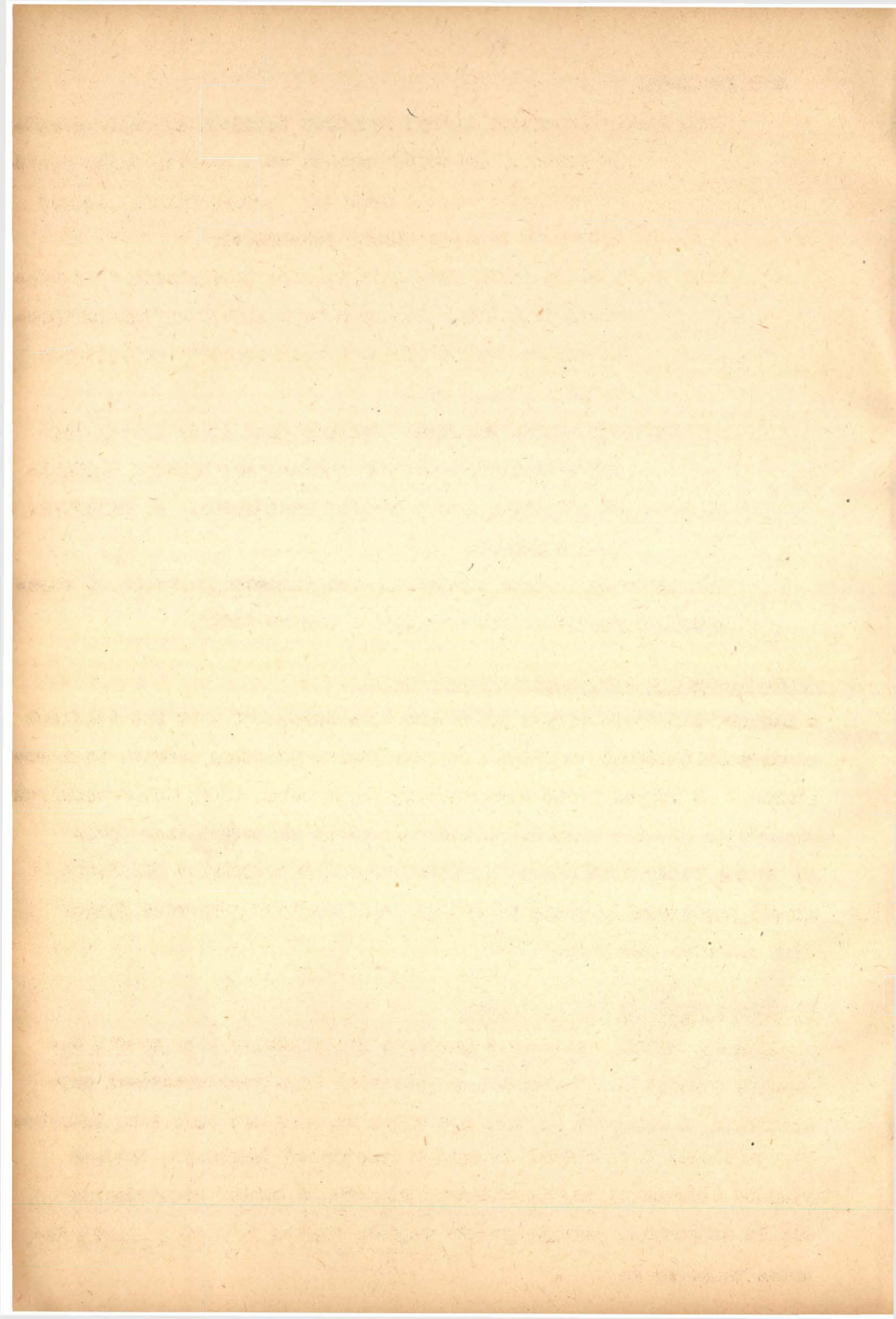
Az intézet másik reprezentatív rendezvénye a június 3-án rendezett nyilvános hangverseny volt. A hangversenyt a MOW színházteremben rendezték. A rendezvényen a zenei világ jelentős személyiségei szép számban jelentek meg. A ház zsufolásig megtelt. A hangversenynök jelentőséget adott Szőnyi Erzsébet új művének bemutatása, valamint Ferényi Miklósnek, iskolánk ált. isk. IV. osztályu növendékének, a máris neves előadó gordonkaművésznek szereplése. Műsor:

A tanítóképző és általános gimnázium vegyeskara Kapó Králik Jenő tanár vezetésével Bach, Bárdos, Kodály és Farkas szerzeményeket adott elő. / Mint hárfa zsong, Katonánóta, A szabadság himnusza, Légy éldött szép hazánk...! / Gluck "elődös című darabját hegedűn játszotta Folly D. tanuló Corelli Sonata da Chiesa e darabját bemutatta az intézet zene-kara Csiky Gyuláné tanár vezényletével.

Schumann Az idegen című darabját zongorán játszotta Danajka György tanuló

Az uttörő-zenekar Kishonti Komáromi Kisleány című darabját mutatta be Csiky Gyuláné tanár vezetésével.

Ferényi Miklós 4. oszt. ált. isk. tanuló, Zeneművészeti Főiskolai hallgató, előadóművész Bach, Schubert és Popper darabo-

kat játszott.

Trio Concertino-címen Szőnyi Erzsébet iskolánk zenekara részére írott új darabját mutatta be a zenekar Csiky Gyuláné vezényletével. A szólókat Ferényi Miklós, Arényi István és Danajka László játszották.

Béke és barátság címen általános iskolás gyermekeink népi ténceket és dalokat mutattak be a szomszédnépek művészetéből. Az összeállítást megszervezte és betanította Vadász Béláné tanár

Az általános iskola énekkara Sárhelyi Jenő tanár vezényletével a következő műveket mutatta be: Lassus: Unnepelni jőjjetek! - Bartók: Huszárnóta. - Mihajlov: Doni legények.

A hangverseny teljes műsorát magnetofonszalagra vette és részleteit a műsorában felhasználja a Magyar Rádió.

Kapcsolataink a tévélábrás nyilvénossággal.

A Magyar Filmhíradó riport keretében több jelenetet vett fel iskolánk tanulóink életéből. A filmszalag már június hónapban pergett is a mozikban. A Magyar Rádió magnetofonszalagra vette egész hangversenyünk műsorát és részletekben felhasználja a Rádió műsorának keretében. Az Ország Világ című képes folyóirat fényképfelvételeket készített riport keretében iskolánk tanévvégi munkájáról, s a riportot június 23-ai számában már közölte is.

Kísérleti munkánk az iskolában.

A pécsi idegklinika lélektani intézete kísérleteket végeztetett általános iskolai osztályainkban a gyermekek fogalom-alkotásával kapcsolatban. A kísérlet sorozat egy héten át napi egy órát vett igénybe. Veress Irmóné ált.iskolai tanárnő a Pedagógiai Tudományos Intézet részére didaktikai megfigyeléseket végzett, s ezeket tanulmányban föl is dolgozta. Hasonló munkát végzett Fekete Tiborné gyakorló iskolai tanítónő is.

Tanítóképzés.

Januárban berendeltük gyakorlóéves tanítóinkat és kétnapos értekezlet keretében Tóth Béla dr. szaktanár megbeszélte velük a képesítő vizsga problémáit. Átvették a tétteleket, megbeszélték a gyakorlat folyamán felmerült kérdéseket. - Május 8-án, a negyedéves tanítójelöltek ballagása előtt rendeztük meg a versenytanítást az "iskála legjobb tanítója" címért. A selejtező versenyek előzetes megajtése után a döntőn 3 tanítójelölt versenyzett. Mindhárman ugyanazt az anyagot / Földrajz: Az Északi hegyvidék / tanították más-más negyedik általános iskolai osztályunknak. Két jelölt nyert megosztott első díjat: Fekete János és Povázson Sándor, második díjat nyert Bábosik István IV.oszt.tanítójelölt.

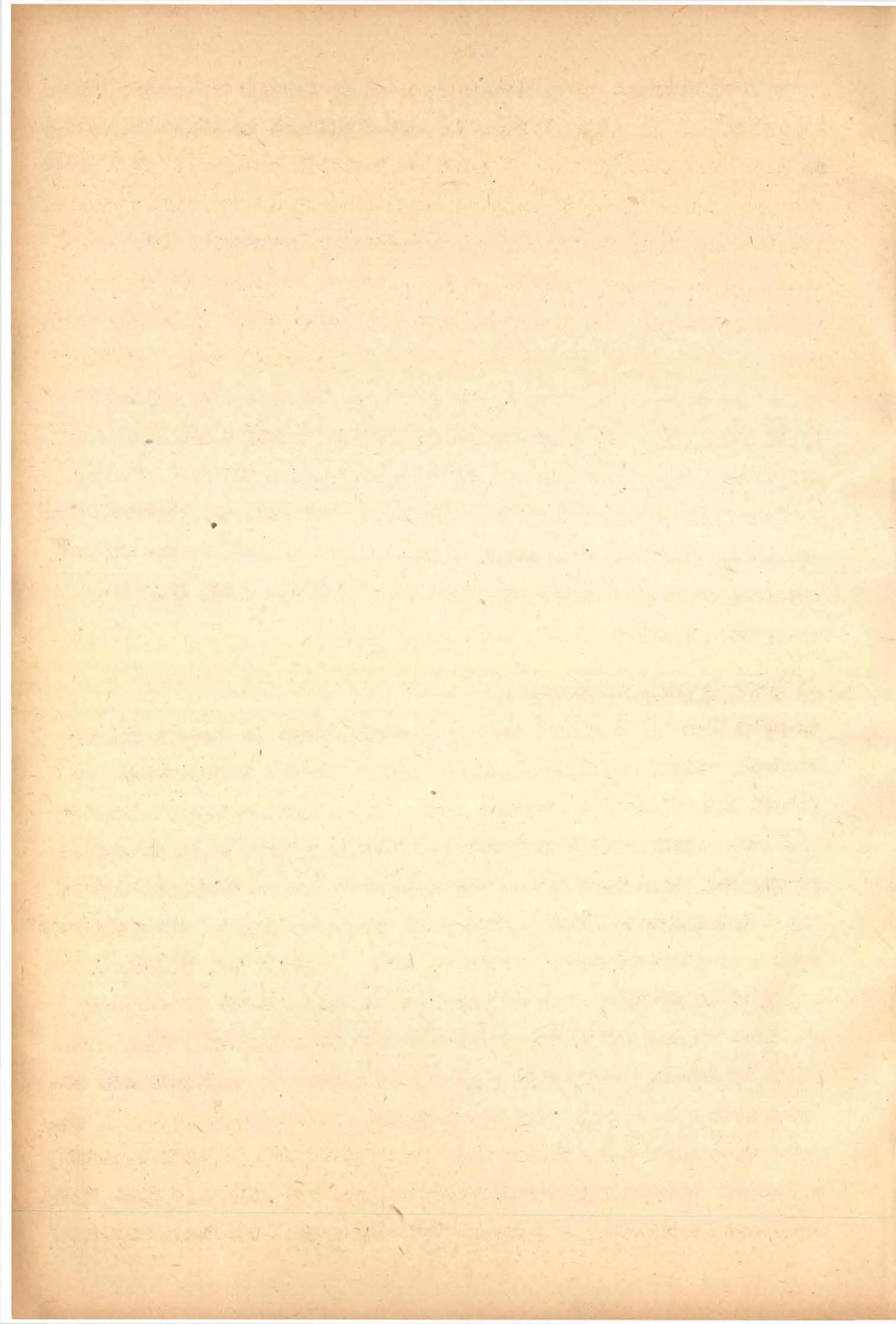
Gyakorlóiskolai tanítói vizsgák.

Miniszteri rendelkezés alapján a folyó tanévben az alábbi tanítók tettek intézetünkben gyakorlóiskolai tanítói vizsgát s nyertek ezáltal a szaktanítókkal egyenlő értékű képesítést: Kovács Vendelné Eger, Szabó Károlyné Budapest, Zimmermann Istvánné Budapest, Fráter István Sárospatak és Gál István Eger. A vizsgákon Dr.Árpássy Gyula és Ungváry Gyula min.főelőadó elnökölték, kérdezett Dr.Szathméry Lajos.

Tanulmányi versenyek. Az országos középiskolai tanulmányi versenyek valamint a Bolyai Társaság Arany Dániel matematikai versenyén összesen 14 tanulónk indult. Ezek közül egy tanuló, /^Fejes István I.gimn/ bejutott a döntőbe matematikából.

Önképzőkör.

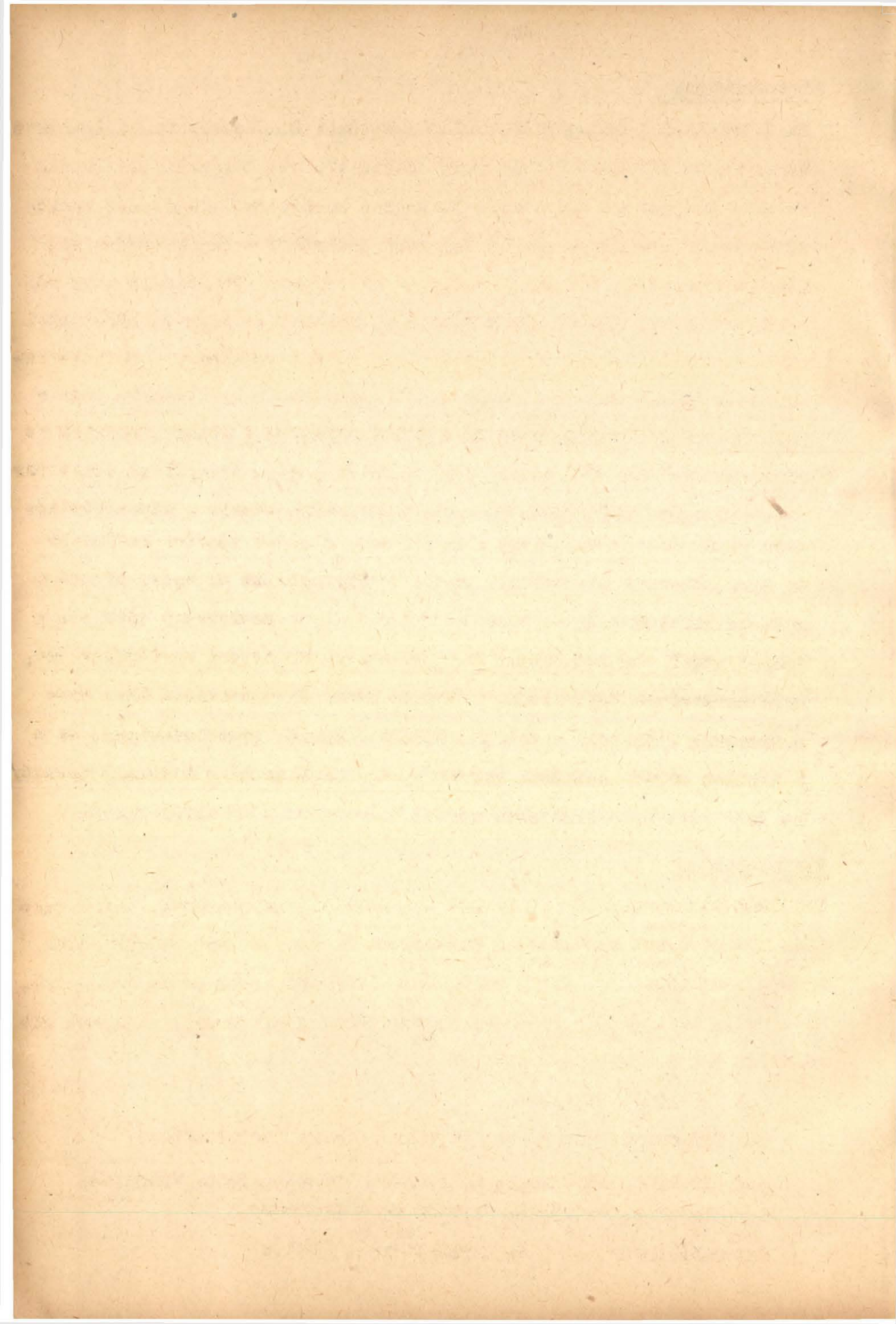
Az Önképzőkört ezévben Biró Viktorné, majd Dr.Szathméry Lajos tanár vezette. Ifjusági elnök Sipos Árpád, majd annak lemondása után Miklósi Miklós volt. A kör Aranykönyvében vezetett jegyzőkönyvek szerint a háromhetenként tartott üléseken elsősorban irodalmi és zenei előadások hangzottak el, s ezeket élénk esztétikai viták követték.

A viték elsősorban újabb líránk tartalmi és formai értékelése körül alakultak ki. Az űnképzőkörben jó szavalókultúra fejlődött ki, s így az idén Unnepélyeinken is jó szavalók kerültek műsorra. A kör alkalmat nyújtott volna az ifjuság mindenoldalu alkotókésztségének megnyilvánulására, de az u.n. szakkörök elszívták a tudományos területen működő tanulótársak munkáját, s így a körben szépirodalmi és zenei önálló alkotások kerültek előadásra és megvitatásra. Kiderült, hogy fejlődés képes lírai költőink és reménységgel induló zeneszerzőink vannak az ifjuság körében. A kör művészet pályázatot is hirdetett lírai költeményekre, zeneművekre és képzőművészeti alkotásokra. A pályázatra mindhárom vonalon érkeztek be értékes művek. A műveket a kör a tagdíjakból származó bevételeiből fedezte, mely bevételekhez járult egy 100 forintos tanári adomány, valamint 100 forint az űnképzőkör márciusi műsoros estjének jövedelméből. A kör tagjainak száma 36 volt.

Az űttörők foglalkoztatása.

Az űttörő-munkát a folyó tan évben Perendy Mária és Markhot Jenőné tanárok, valamint Szilágyi Sándor tenitő kartárs irányították. Az indító Unnepélyes csapatgyűlés után a hetenkénti űrsi foglalkozások keretében elsősorban a próbázásokra készült a csapat. Az űttörőhöz irányítása szerint az űrvezetők a szombati megbeszéléseken kapták meg a felvilágosításokat a következő űrsi gyűlésekre. Szavalóversenyeket és játékversenyeket is tartottak. Április 4-én résztvettek a megyeleti stafétában és az akadályversenyen, március 21-én egy egy idős kommunista elvtérssal folytattak beszélgetést, május elsőjén a legjobbak résztvettek a nagy kivonuláson és munkahelyükön köszöntötték a kerület harcós kommunistáit, anyák napján virággal köszöntötték szüleiket, június 9-én pedig kisdobos- és űttörőavatást tartottak. A nyáron 10 napos űttörő-táborozásra mennek, a fiuk 20-as létszámmal a Mátrába, a leányok 27-es létszámmal Lkstrom-pusztára.

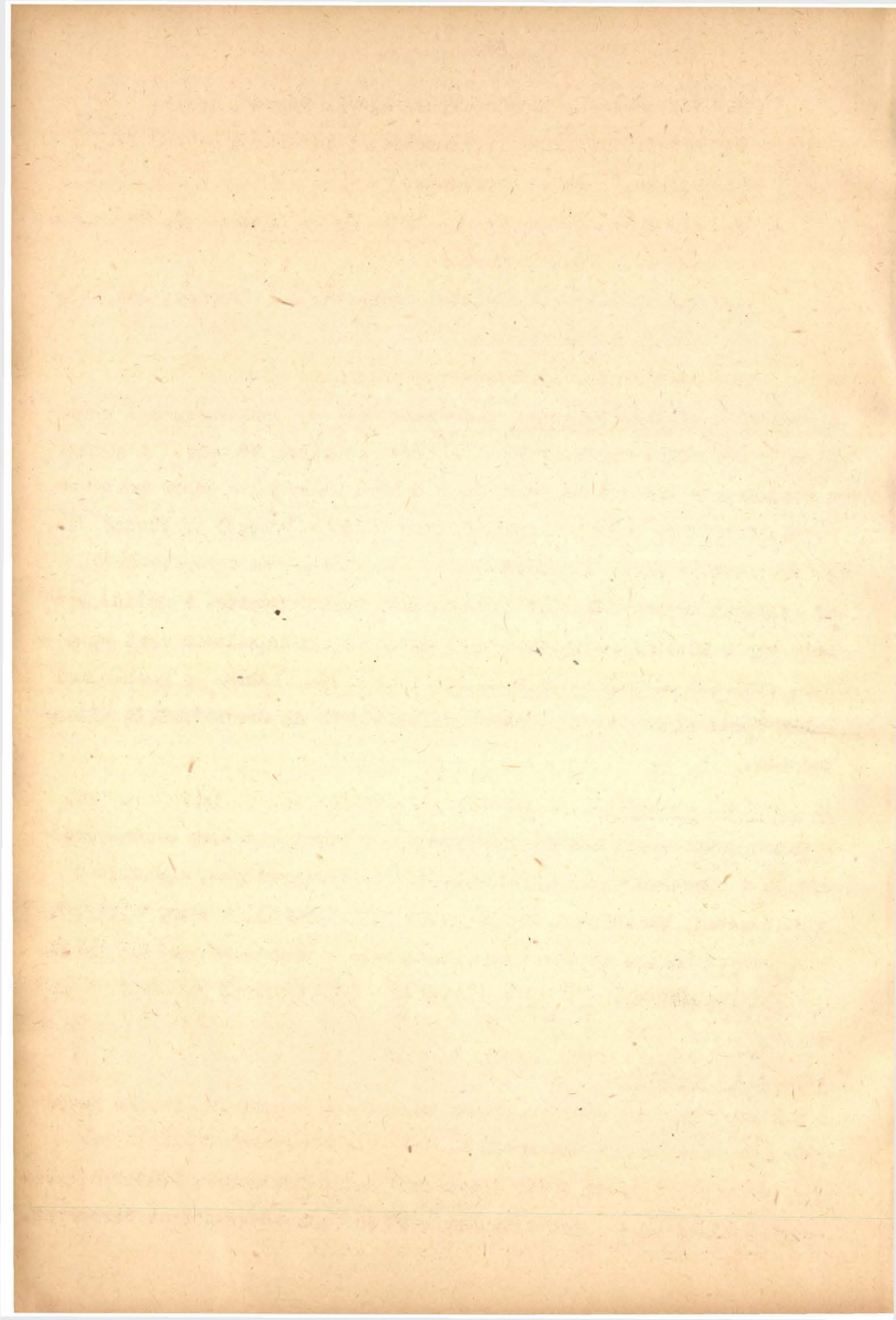
Kisz munkája.

Az iskolai Kisz-csoport közvetlen vezetését Dr. Árpácssy Gyula igazgató végezte. Az ifjusági titkár Nagy István IV. éves tanítóképzői tanuló volt. A csoport az éve elején 11 taggal kezdte meg működését. Munkájának egyik eredménye már az is, hogy létszámát a tanév végére megháromszorozta: 32 tag gyűlt össze az év végére. Munkájának elvi részét azok a szervezett viták képezték, amelyek az ifjúság ideológiai tisztánlátását kívánták szolgálni: így került szőnyegre a revizionizmus és vallás kérdése. A munka másik része abban nyilvánult, hogy a Kisz tagok az Önképzőkörben és a többi ifjusági körökben örködtek az elvi tisztánlátás érdekében, így közvetve a Kisz irányítása alatt tartotta az egész ifjúságot. Munkájának harmadik vonala a népszerűsítés volt olyan értelemben, hogy a saját maga részére rendezett és igen sikerült klubesteken kívül együttműködött az egész ifjúsággal, az iskolában és az iskolén túl is. Ilyen rendezvény volt pl. a Vendel utcai tanítónőképző Kisz-csoportjának itteni vendégüllátása, majd csoportunk látogatása a Vendel utcai Kisz-eseknél. Kisz csoportunk résztvett a felszabadulási / ápr.4/ sportversenyen, és a kerület minden számában győztünk, egy tagunk pedig / Zsigmond László/ az 1000 méteres síkfutásban egyéni versenyben első díjat nyert.

Kirándulások.

Iskolánk bekapcsolódott az Ismerd meg hazédát! mozgalomba. Ennek kapcsán növendőink tervszerűen beállított kirándulásokat tettek szaktanári vezetéssel az ország különböző vidékeire, ezek során földrajzi, biológiai, történelmi, irodalmi ismeretekben gyarapodtak. Nagyobb kirándulásaink a következők voltak:

- 1./ Visegrád, Nagymaros.
- 2./ Badacsony, Szigliget, Tapolca, Tihany, Balatonfüred.
- 3./ Kismaros, Hideghegy, Csóványos, Drégely, Szob, Visegrád.
- 4./ Börzsöny, Dics Jenő, Csóványos, Nagymaros.
- 5./ Sztélinváros, Pécs, Harkányfürdő, Siklós

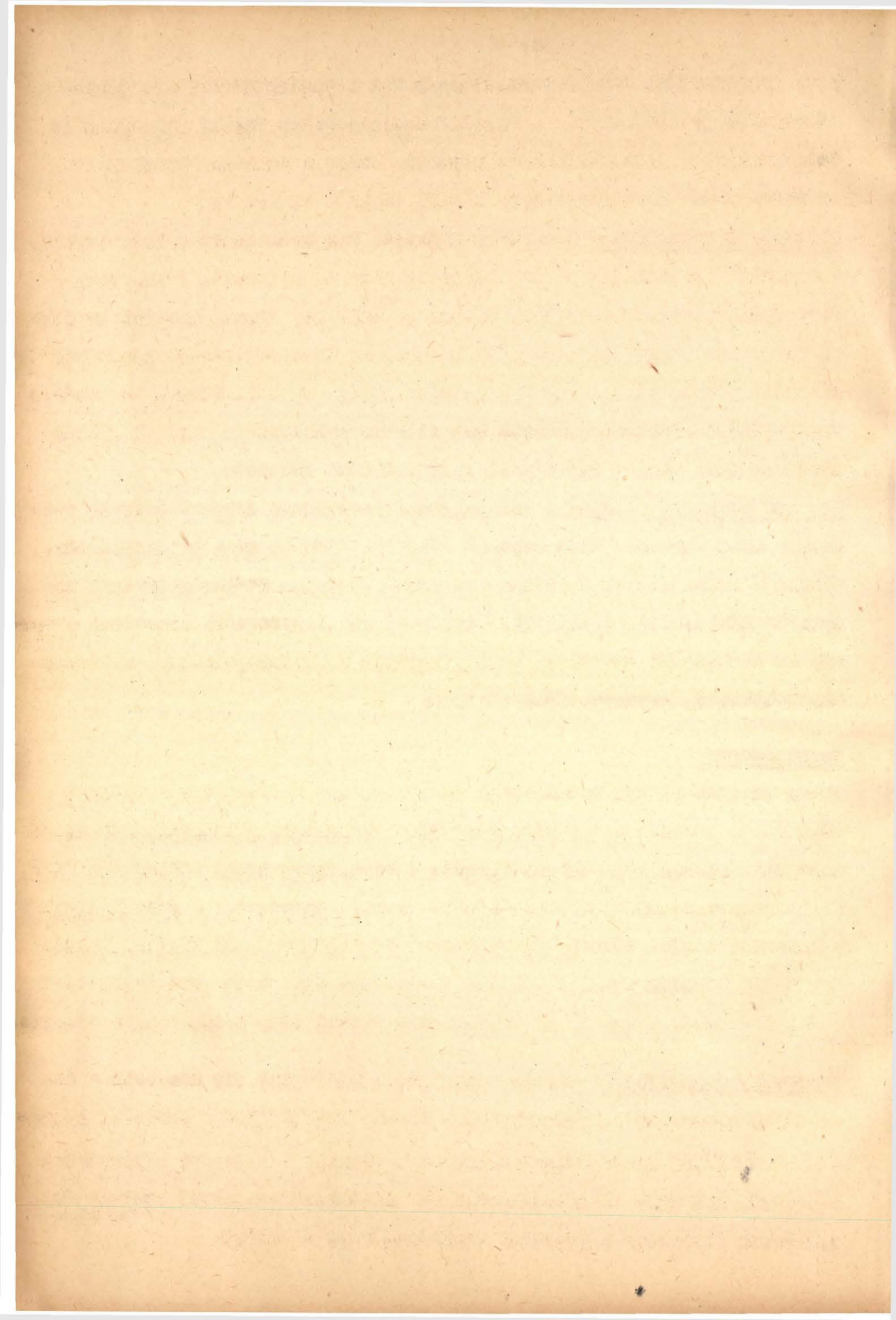
- 6./ Velencei tó, Képolnásnyék, Agárd, Pákozd, Sukoró
 7./ A budai hegyekbe természetrajzi ismeretek gyűjtésére.
 8./ Szeged, Tápé, Dorozsma.
 9./ Gyöngyös, Kékes, Sirok, Eger, Eger, Lillafüred, Görömböly.
 10./ Ujpest, Vác, Magyarfut.
 11./ Balatonlelle, Szigetvár, Pécs, Siklós, Harkány, Sikonda,
 Komló, Szatlinváros.
 12./ Székesfehérvár, Veszprém, Csesznek, Bakony.

A technikai szakkör munkája. A szakkör fotó és rádiótechnikai ismeretek szerzésével foglalkozott. A tagok létszáma 20 volt. A munkát a fotoszakkör kiállítása zárta be. A kört Zádorfalvi János tanár vezette. A szakkör tagjai megismerkedtek a fényképezőgép szerkezetével, a fényérzékeny réteg elméletével, az előhívással és a rögzítéssel. Az elméleti megbeszéléseket a gyakorlati munka követte. A rádiós csoport egy 2 plusz 1-es egyenes vevő rövid és középhullámú elvi kapcsolású vázlatát elemezte, majd megépítette a készüléket. A gyakorlati munka során minden egyes áramkör feszültségét és áramerősségét ellenőrizték.

Matematikai szakkör. A szakkört Dr. Göndöcs László tanár vezette. A tagok száma 20-30 között ingadozott. A tagok a számok oszthatóságával, a törzsszámok elhelyezkedésével a színtengelyen, egyenletek megoldásával, geometriai szerkesztési eljárásokkal, versenyfeladatokkal, Bolyai Farkas és János munkásságával, a magyar matematika történetével foglalkoztak. A tagok olvasták a Középiskolai Matematikai Lapokat.

Pedagógiai szakkör.

A szakkört Dr. Tóth Béla szaktanár vezette. A körnek 15 állandó tagja volt, de az ülésekre meghívták az érdekelt osztályok tanulóit is. A tagok meglátogatták a MÁV képességvizsgáló intézetét. Főként a gyermekvizsgálati módszereket ismerték meg. Gyermekvizsgálatokat tartottak,

hegy megismerjék, miképp használhatók fel a pszichológiai eredmények a mindennapi gyakorlatban. A tanulók egyike-másika önálló feladatot is dolgozott ki a gyermeklélektan köréből. Ebben a munkában Szóda Tamás és Fodor Tamás harmadosztályos képzői tanulók tűntek ki.

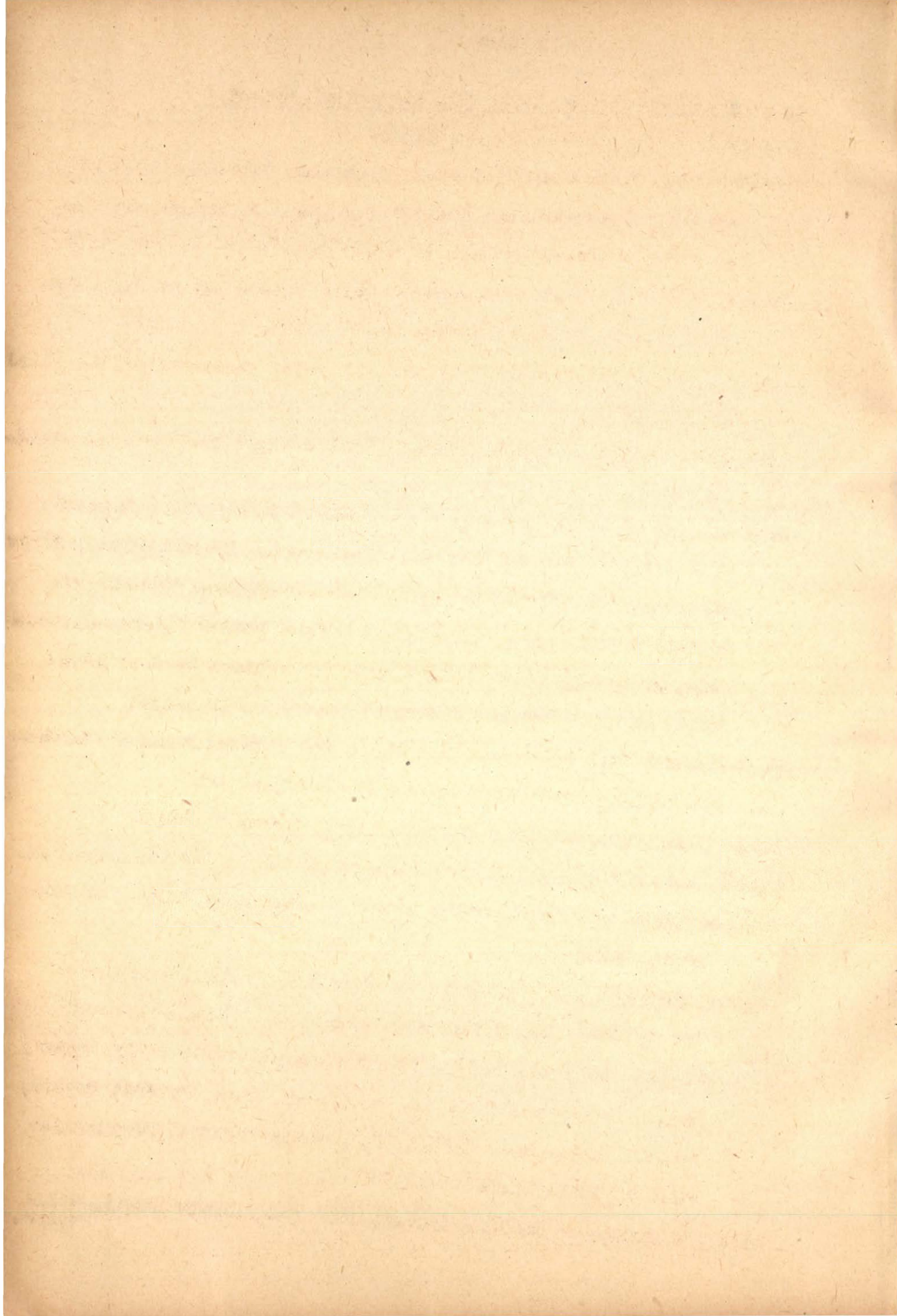
Gyakorlati ismeretek. A szakkör munkáját Pap Irén tanárnő irányította. A tanulók / felsőtagozati általános iskolás leánytanulók / varrtak, foltoztak, hímézni, horgolni, kötni, takarítani, mosni, vasalni és főzni tanultak. Munkájuk termékeit részben az összefoglalások keretében az osztályokban állították ki, részben pedig - amit főztek - ebédes vendéglátás keretében mutatták be, illetve izleltették meg. A gyakorlati munkákat mindig kiértékelő megbeszélések követték.

Turista szakkör. Tagjai a felsőtagozati általános iskolai leányok voltak. A kört Perendi Mária tanárnő vezette. Kéthetenként kirándulásokat tettek a budai hegyekbe, télen is. Hosszabb utjuk Székesfehérvérra vezetett. Történelmi, földrajzi, biológiai stb ismereteket szereztek a természet szépségeit élvezték. Megismerkedtek a turistajelekkel, a térkép használatával, utközben fényképeztek.

Tanulószoba:

40-es létszámmal két tanulószoba működött, egy a fiúk, egy a leányok részére. A létszám az év vége felé kissé csökkent. A leánytanulók kintartóbban használták a tanulószobát. A fiútanulók közül többen / 4 fő / alsótagozati tanulók korrepetálására kaptak engedélyt. A felügyeletet a testület tagjai látták el, mindenkor segítőkészséggel végezve munkájukat. A tanulószobás növendékek tanulmányi átlaga kb. azonos az iskolai átlaggal. / 3.2 /. A tanulószoba ügyeit Poór Sándor tanár végezte.

Könyvtár-használat. Az iskola pedagógiai, biológiai stb könyveit a tanulók is használták. A legnagyobb a forgalma az ifjúsági irodalmi könyvtárnak volt: 352 művet kölcsönöztek ki a tanulók. A tanári könyvtárból a nevelők 127 könyvet kölcsönöztek ki. Az iskolának érkező szakmai folyóiratok állandóan a testület rendelkezésére állottak.

A tanárok tudományos, irodalmi, társadalmi munkája:

Dr. Árpássy Gyula a ker. uttoró elnöke

Dr. Szathmáry Lajos könyvet írt: "A népművelés története 1945-től 1949-ig" / Népművelési Intézet megbízása /. Műfordítása jelent meg a Nagyvilág-ban. Az Orsz. Népművelési Tanács tagja.

Lakits Pálnak két irodalomtudományi cikke jelent meg az Irodalomtörténetben. Regényfordítása sajtó alatt.

Dr. Bódi Ferenc könyvet írt Dr. Szathmáry Lajos társszerzőségben /lásd fentebb! /

Bots Dénesné tantervet készített a Művelődésügyi Minisztérium megbízásából.

Dr. Tóth Béla az Olvasó gyermekeink c. könyv társszerzője. Tanulmányai jelentek meg az Élet és Tudomány-ban, Könyvbarátban, Könyvtáros-ban, stb. Két előadást tartott a Rádióban. Előadásokat tartott a TTIT-ben és másutt. Az Köstös Loránt Tudományegyetem Pedag. Tanszékén mb. előadó. A Gyermekeklélektani Intézet külső munkatársa, az Orsz. Könyvtárügyi Tanács szakk. tagja.

Dr. Jablonkay Pál: Lélektani tanulmányt írt a Pedag. Tud. Int. részére. Ismeretterjesztő filmhez is forgatókönyvet írt.

Nemes János: könyvet írt "Öröm és gond a gyermek" címen.

Veress Imréné: Gyermekeklélektani tanulmányt írt a Ped. Tud. Int.-nek. Tan. és egyéb könyvbírálatokat írtak: Dr. Szathmáry Lajos, Dr. Jablonkay Pál.

Fekete Tiborné: Német nyelvtan és olvasókönyv címen tankönyvet írt az ált. iskolák V. osztálya részére. / Kontroll-szerk. /

A Tanítóképző Akadémia tantervi vitájában résztvettek: Dr. Árpássy Gyula, Dr. Szathmáry Lajos, Dr. Bihary János, dr. Bódi Ferenc, Dr. Tóth Béla, Kapy Králik Jenő, Csiky Gyuláné, Sárkány Loránd és Galla Endre

Kiállító művészek: Sárkány Loránd, Pap Irén, Kéntos Antal, Galla Endre.

Szakszervezeti élet.

A tanév folyamán a szakszervezeti csoport elnökségét Csiky Gyulánétól Pálfi Lezsőné tanítónő vette át. A testület minden tagja tagja a szakszervezetnek is. A kisegítő személyzet legnagyobb részéről is elmondható ugyanez. Szakszervezetünk jogi segélynyújtással, rendkívüli segélyek kiutalásával, karácsonyi vásár megszervezésével, a gyermekek karácsonyi megajándékozásával, tennispálya biztosításával a tagok részére, stb. segítette a tagokat. A nevelők ideológiai továbbképzése céljából október elsején konferenciát rendezett, melyen Dr. Árpássy Gyula igazgató az értelmiség felszabadulás előtti szerepét ismertette a megjelentekkel, április 18-án pedig Vidor György igazgató tartott előadást az értelmiség feladatairól a felszabadulás után. Mindkét előadást, melyeken a testület tagjai a Kossuth Közgazdasági Technikum tanárait vendégül látták, élénk és igen színvonalas vita követte. A szakszervezet gondoskodik tanáraink számára nyári üdülési lehetőségről - lehetőség keretei között.

Szülői Munkaközösség. A munkaközösség munkáját a testület részéről Fekete Tiborné tanítónő tartotta kézben. Elnöke Déák Györgyné volt. Hivatását a folyó tanévben is a konszolidáció megteremtésében, a szülők és az ifjuság eszmei politikai nevelésében és az iskola anyagi megsegítésében látta. A választmány elkészítette az évi munkatervet és gondoskodott annak végrehajtásáról, üléseit havonként tartotta. A tagok résztvettek a Nőtanács értekezletein, a szervezőbizottsági üléseken, iskolai és uttörő ünnepélyeken, kirándulásokon, felkeresték patromáló üzemünket, a 114-es postát, családlátogatásokat végeztek. Felkeresték a rendszeresebben késő gyermekek szüleit s ezzel a késések számát a legminimálisabbra csökkenteni. A családlátogatások alkalmával politikai jellegű felvilágosító beszélgetéseket is folytattak. Kiemelkedő munkát végzett a SZMK-ban Paços István elvtárs, akinek segítségével tanulóink autóbuszhoz jutottak Tszcs és városszemlék céljára. Ugyancsak az ő segítségével kapott szinpadunk is

megfelelő díszleteket műsoros estünk alkalmával. Foglalkoztak az ~~értékek~~ értekezletek magatartási, oktatási kérdésekkel is / osztályozás / és sikerült a szülőkkel megértetni ezek helyes alapelveit. A karácsonyi ünnepélyt és annak büfféjét az SZMK tagjai is rendezték. A gyermek- és pedagógus napot is a szülők rendezték az iskolában. A SZMK bevételei főként főként a szülők célmegajánlásai voltak. A pénztári betét-könyvünkön jelenleg 5045.- forint áll. Ez összegből a tanulók jutalmazását és az épületnek hangszórókkal való felszerelését kívánják ellátni. Rendezvényeink szervezése körül szép munkát végzett még Kovács Endréné tag is.

Népművelési szakkör. A szakkör két csoportban működött. Az egyik csoportot Dr. Árpássy Gyula igazgató, a másikat Dr. Jablonkay Pál tanár vezette. A szakkör tagjai résztvettek a májusi szegedi szakköri találkozón, ahol bábműsort mutattak be. Meglátogatták a MOM kulturház munkáját, a békásmegyeri kulturothont, a Néprajzi Múzeumot, Közös kiránduláson vettek a részt a Vendel utcai tanítóképző szakköri tagjaival Leányfahán. A téli szünetben meglátogatták a lakóhelyükhöz legközelebb eső kulturházat, könyvtárat. A szakkör tagjai megtanulták és dia- és pergő-filmvetítés technikáját. A Nemzeti Színházban megtekintették a Bánk Bán és az Ember Tragédiája előadást, a Katona József Színházban pedig Németh László Galilei-jét. Népművelési tárgyu előadásokat tartottak a szakkörben: Dr. Bihary János, Kapy Králik Jenő, Sárkány Loránd és Dr. Szathmáry Lajos. A szakkör tagjainak száma a tanulóképzői tanulók 50 százaléka.

Biológiai Szakkör. A szakkör látogatást tett a Fővárosi Kertészetben, az Iskolai Szemléltetőeszközök Intézetében és a Madártani Intézetben. Több kirándulást tett a budai hegyekbe, A tagok dolgoztak a gyakorló-kertben. Szertári munkát végeztek. A Pedagógiai Tudományos Intézet részére kísérleti munkát végeztek / Hány fogalmat tud megtanulni illetve megjegyezni a tanuló a biológiai kiránduláson? /, valamint más témát is feldolgoztak. A folyosói demonstráló szekrény kiállítását folyamatosan ellátták anyaggal.

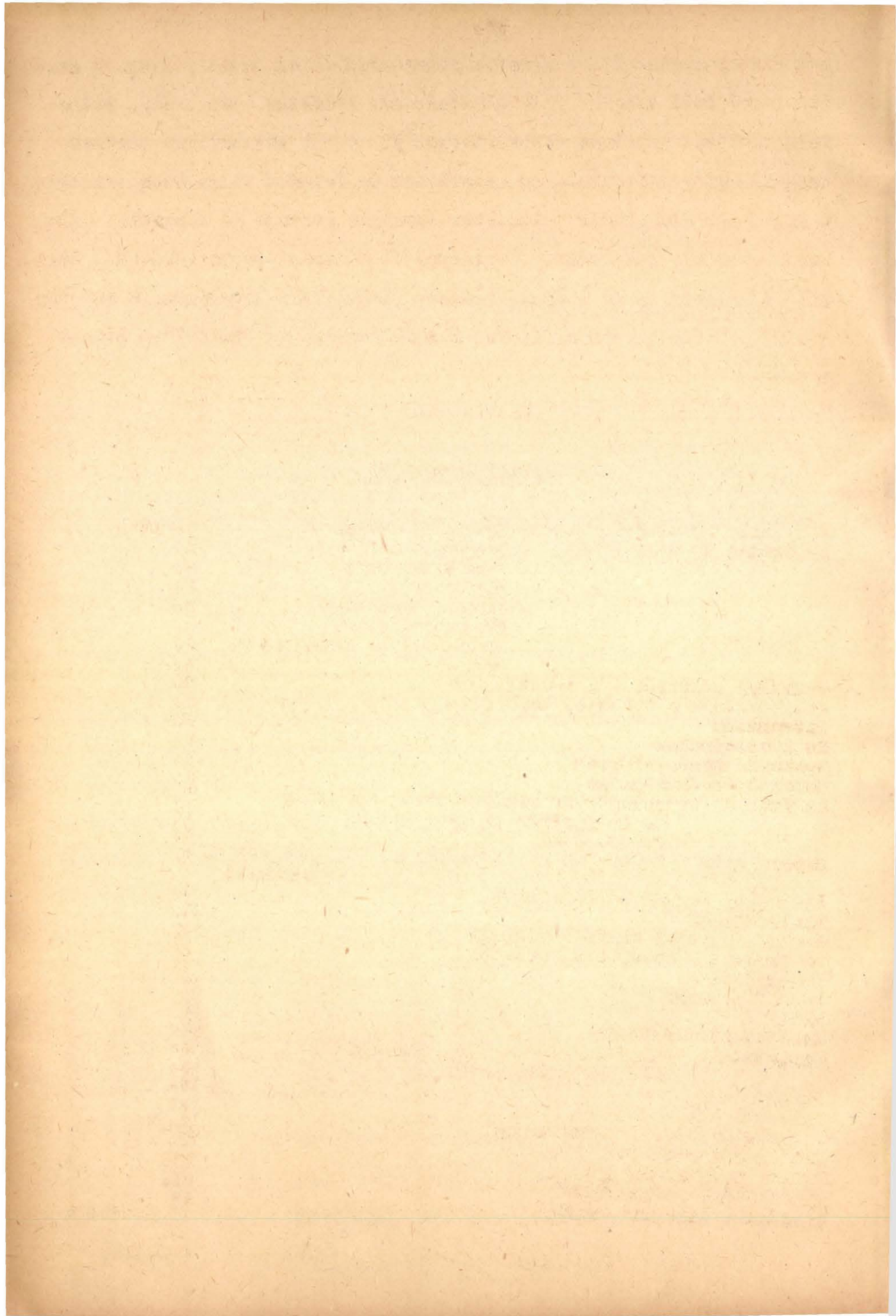

Sportkör. A sportkör ősszel atletikai versenyt, kézilabdabajnokságot rendezett, koratavasszal pedig házi tornaversenyt. Meghívások alapján összemérte erejét a Riese-i általános iskola tanulóival. Jórészt a szakköri munka eredménye volt az emlékezetes tanévvégi testnevelési bemutató ünnepség. A sportköri munkát Szijj Zoltán tanár és társai: Markhot Jenőné, Arday László és helyettesi időszak alatt Patay Gyula testnevelő tanárok irányították.

Iskolai közös mozilátogatások. Havonta ismeretterjesztési célú, tekintett illetve erkölcsi nevelő célú mozielőadásokat ~~szervezt~~ meg az iskolai ifjúság, kibérelve a MOM mozihelyiségét. A látogatásokat Dr. Jablonkay Pál tanár szervezte. A megtekintett filmek címe: Szovjet bálnavadászok, Az erdő és az ember. A Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig. A Mount Everest megmászása. Feltámadott a tenger. Lenin 1918. A növények és környezetük. Tiszavirág. Bölcsők. Riport a viaszvárosból. Hetet egy csapásra.

Napközi otthon. A napközi otthon három csoportban működött Szabó Károlyné, Aernács Lajosné és Vágó Elemérné vezetésével. A létszám összesen 84 tanuló volt. A napirend főbb pontjai: étkezés, játék és séta, a másnapi házi feladatok elkészítése. A napközi otthon nevelő munkát végezték, a vezetők otthonukban is meglátogatták a tanulókat.

Tanári munkaközösségek. - A legszélesebb körű pedag. munkaközösség A munkaközösség teljes-ülést csupán kétszöt tartott, a kisebb szakmai megbeszélések száma több, öt volt. Ezek a megbeszélések bemutató tanításokhoz kapcsolódtak. ~~szervezték~~ A munkaközösséget Dr. Tóth Béla vezette. - Az osztályfőnöki munkaközösség irányítását Dr. Bihary János végezte. Az együttes két csoportban működött: általános iskolai és középiskolai csoport. A főkérdések a következők voltak: Az osztályfőnöki útmutató elemzése. A tervszerűség és alkalmasság összehangolása. Az óravezetés módszere. Természetesen itt az osztályfőnöki órákról van szó. Tanulmányok: meg kell őrizni az osztályfőnöki órák meghitt hangulatát, és biztosítani kell a té-

mák élményszerűségét. A módszer szempontjából az osztályfőnököknek szabad kezük kell kapnia. / jó kiindulások: irodalmi szemelvény, felmerült erkölcsi kérdések megbeszélése. / - A matematikai szakmai munkaközösség kidolgozta az ismétlések és felmérő dolgozatok rendjét. A megbeszélések témái: Dolgozatok egységes formája. A numerikus számolás előtérbe helyezése. Fejszámolás. Tanmenet-megbeszélések. Hospitálás egymás óráin a közös módszer kialakítása érdekében. A továbbképzői előadások megbeszélése. A munkaközösséget Dr. Gondócs László vezette.

Tartalomjegyzék:

Általános bevezetés, iskolatörténeti adatok	1. oldal
Az iskolai év eseményei.	1.
Tanévnyitás	2.
Megemlékezések	2.
Ünnepélyek	3.
Iskolalátogatások	4.
Összefoglalások	4.
Érettségi és képesítő v. Beírások	4.
Személyi változások a testületben	5.
Jutalmazások a testület keretében	5.
Patronálás	5.
Az iskolaépület	6.
Gyakorló tanárjelöltek	6.
Nevelők továbbképzése.	6.
Az intézet reprezentatív rendezvényei, kisebbek	7.
Az Önképzőkör műsoros estjei	7.
Hangverseny	8.
Kapcsolatok a tévolabbi nyilvánossággal / Sajtó, rádió/ Filmhíradó	9.
Kísérleti munkák az iskolában	9.
Tanítóképzés	10.
Gyakorlóiskolai tanítói vizsgák	10.
Tanulmányi versenyeken részvétel	10.
Önképzőkör	10.
Üttörő - munka	11.
Kisz	12.
Iskolai kirándulások	12.
Szakkörök: Technika, matematika, pedagógia	13.
Gyak.ismeretek, turista,	14.
Tanulószoza	14.
Könyvtár-használat	14.
A tanárok irodalmi munkássága	14./a
Szakszervezeti élet	15.
Szülői Munkaközösség	15.
Népművelési szakosztály	16.
Biológiai szakköri munka	16.

Sportköri élet
Iskolai közös mozilátogatások
Napközi otthon
Tanári munkaközösségek

17. oldal
17.
17.
17.

Budapest, 1958, június 21

S. Horváth

igazgató

E 51/1957/58.